T079 BL IX (47) 1451 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Tạp Sự Q8

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 8 623

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
TAÏP SÖÏ
QUYEÅN 8

4. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù hai (tieáp theo): (Vieäc vua Thaéng quang tin Phaät vaø AÙc sanh taøn saùt Thích chuûng) Thôøi gian sau, Thaùi töû AÙc sanh khôûi taâm aùc nghòch, cuøng caùc quan baøn tính vieäc soaùn ngoâi; caû naêm traêm ñaïi thaàn ñeàu thuaän nghe theo, chæ coù ñaïi thaàn Tröôøng haønh laø ngöôøi ñöôïc vua Thaéng quang AÙi troïng laø khoâng thuaän theo. AÙc sanh hoûi Tröôøng haønh: "oâng khoâng muoán ta leân ngoâi vua hay sao?", ñaùp: "vì sao Thaùi töû laïi noùi lôøi phi phaùp nhö vaäy, vua nay tuoåi ñaõ giaø, khoâng bao laâu nöõa seõ baêng haø, Thaùi töû ñöông nhieân seõ leân noái ngoâi. Vì sao laïi möu tính soaùn ngoâi ñeå mang tieáng aùc, thaàn tuy ngu si nhöng troäm nghó laø Thaùi töû khoâng neân", AÙc sanh noùi: "ta chæ thöû loøng oâng, oâng haõy giöõ kín mieäng chôù noùi cho ai bieát", ñaùp laø khoâng daùm traùi lònh. Sau ñoù, vua Thaéng quang cuøng ñaïi thaàn Tröôøng haønh du haønh ñeán caùc tuï laïc maø khoâng daãn tuøy tuøng theo. Khi ñeán thaáy coù moät A-lan-nhaõ thanh nhaøn khoaùng ñaõng, khoâng coù taïp ueá raát hôïp cho ngöôøi tu thieàn ñònh, döôõng tinh thaàn ; vua noùi vôùi Tröôøng haønh: "Theá toân ñaïi sö coù theå truï moät nôi thaéng xöù nhö theá naøy, ta raát muoán haï mình thaân caän cuùng döôøng nhöng khoâng bieát hieän giôø Theá toân ñang ôû ñaâu", ñaùp: "thaàn nghe noùi Theá toân ñang ôû truù xöù cuûa Thích chuûng taïi tuï laïc Kieát töôøng", vua hoûi: "töø ñaây ñeán ñoù gaàn hay xa?", ñaùp: "khoaûng chöùng ba Caâu loâ xaù", vua noùi: "ta muoán ñeán ñoù gaëp Theá toân", Tröôøng haønh tuaân lònh vua cho quay xe laïi ñeå ñi ñeán tuï laïc Kieát töôøng. Ñeán nôi, caû hai xuoáng xe ñi boä, thaáy caùc Bí-soâ ñang kinh haønh, vua laøm leã roài hoõi Phaät ñang ôû ñaâu, ñaùp: "Theá toân ñang thieàn ñònh trong caên phoøng kheùp cöûa, Ñaïi vöông ñeán ñoù goõ nheï cöûa, Theá toân seõ töï bieát thôøi". Vua coù naêm vaät trang nghieâm thaéng dieäu: moät laø maõo baùu, hai laø loïng baùu,

ba laø kieám baùu, boán laø caây phaát baùu, naêm laø giaøy baùu. Vua côûi boû naêm vaät

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 8 623

naøy giao cho Tröôøng haønh coi giöõ ñeå di ñeán gaëp Phaät, Tröôøng haønh suy nghó: “vua giao naêm vaät nay cho ta coi giöõ ñeå an taâm gaëp Phaät, ta neân ôû ñaây coi giöõ”. Luùc ñoù vua ñeán goõ nheï cöûa phoøng, Phaät ra môû cöûa, vua ñaûnh leã roài baïch Phaät: “ñaõ laâu con khoâng gaëp Nhö lai, nay ñöôïc gaëp vui möøng khoâng keå xieát”, Phaät noùi: “Ñaïi vöông vì sao laïi coù theå haï mình ñoái vôùi ta aân troïng nhö vaäy?”, vua noùi: “con tín kính giaùp phaùp cuûa Theá toân, vì tín kính neân con phaùt taâm aân troïng. Laïi nöõa, Phaät Theá toân ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc kheùo thuyeát giaûng phaùp luaät khieán chuùng ñeä töû Thanh vaên ñeàu phuïng haønh theo, khoâng ai daùm traùi nghòch”. Phaät hoûi: “Ñaïi vöông ôû nôi phaùp naøo maø khôûi taâm cung kính?”, vua baïch Phaät: “tröôùc ñaây con töøng thaáy caùc Sa moân, Baø-la-moân khaùc coù ñöôïc ít trí hueä lieàn töï thò coáng cao, laøm luaän thö ñeå naïn vaán ngöôøi khaùc. Moïi ngöôøi cho laø hoï gioûi phaân tích neân tuøy thuaän theo nhöõng kieán giaûi ñaõ coù, hoï kieán laäp toâng vôùi chuû thuyeát rieâng roài suy nghó: “ta neân ñeán gaëp Sa moân Kieàu- ñaùp-ma ñeå cuøng ñaøm luaän, neáu khoâng ñaùp ñöôïc, ta seõ laøm nhuïc oâng ta; neáu ñaùp ñöôïc thì ta seõ naïn vaán laø phi lyù khoâng ñuùng”. Khôûi taø nieäm naøy roài hoï ñeán gaëp Phaät, sau khi thaáy söùc oai thaàn cuûa Phaät, hoï khoâng daùm nhìn thaúng vaøo Phaät huoáng chi laø tröïc tieáp cuøng ñaøm luaän. Do ñaây con phaùt sinh loøng tín kính ñoái vôùi Theá toân, vì tín kính neân con phaùt taâm aân troïng. Laïi nöõa, Phaät Theá toân ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc kheùo thuyeát giaûng phaùp luaät khieán chuùng ñeä töû Thanh vaên ñeàu phuïng haønh theo. Laïi nöõa Theá toân, tröôùc ñaây con töøng thaáy caùc Sa moân, Baø-la-moân khaùc coù ñöôïc ít trí hueä lieàn töï thò coáng cao, laøm luaän thö ñeå naïn vaán ngöôøi khaùc. Khi ñeán gaëp Theá toân, hoï ñaõ khoâng daùm naïn vaán maø coøn khen Theá toân laø baäc Phaùp vöông ñeä nhaát trong trôøi ngöôøi, baäc Nhaát thieát trí ñaõ böùng heát goác taø ñöa ngöôøi veà chaùnh ñaïo ; theá neân con khôûi taâm tín kính, vì tín kính neân con phaùt taâm aân troïng. Laïi nöõa, Phaät Theá toân ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc kheùo thuyeát giaûng phaùp luaät khieán chuùng ñeä töû Thanh vaên ñeàu phuïng haønh theo. Laïi nöõa Theá toân, tröôùc ñaây con töøng thaáy caùc Sa moân, Baø-la-moân khaùc coù ñöôïc ít trí hueä lieàn töï thò coáng cao, laøm luaän thö ñeå naïn vaán ngöôøi khaùc. Khi ñeán gaëp Theá toân, hoï ñaêït ra nhöng caâu hoûi khoâng hoaøn chænh, Phaät ñaõ traû lôøi baèng nhöõng caâu hoaøn chænh khieán hoï sanh taâm hoan hæ, khôûi tín taâm quy y Tam baûo, thoï trì hoïc xöù; theá neân con khôûi taâm tín kính, vì tín kính neân con phaùt taâm aân troïng. Laïi nöõa, Phaät Theá toân ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc kheùo thuyeát giaûng phaùp luaät khieán chuùng ñeä töû Thanh vaên ñeàu phuïng haønh theo. Laïi nöõa Theá toân, tröôùc ñaây con töøng thaáy caùc Sa moân, Baø-la-moân

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 8 623

khaùc coù ñöôïc ít trí hueä lieàn töï thò coáng cao, laøm luaän thö ñeå naïn vaán ngöôøi khaùc. Khi ñeán gaëp Theá toân, hoï ñaë ra nhöõng caâu hoûi hoaøn chænh, Phaät tuøy caên cô traû lôøi baèng nhöõng caâu hoaøn chænh hôn khieán hoï sanh taâm hoan hæ, hieåu ñöôïc dieäu nghóa lieàn töø boû taø ñaïo, toân suøng chaùnh phaùp, xin xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, sieâng tu phaïm haïnh, khoâng bao laâu sau tröø heát traàn caáu cuûa nhieàu ñôøi, chöùng quaû A-la-haùn thoï giaûi thoaùt laïc roài suy nghó: “baáy laâu nay uoång cho ta ñaõ töï khi doái mình, khoâng phaûi Sa moân maø cho laø Sa moân, khoâng phaûi Baø-la-moân maø cho laø Baø- la-moân, khoâng phaûi A-la-haùn maø cho laø A-la-haùn. Nay ta môùi thaät laø Sa moân, Baø-la-moân, laø chaân A-la-haùn”. Theá neân con khôûi taâm tín kính… nhö treân. Laïi nöõa Theá toân, con töøng thaáy caùc Sa moân, Baø-la-moân khaùc saéc maët vaøng voït, thaân hình suy nhöôïc vôùi caùc caên khieám khuyeát, thaät khoâng öa nhìn. Con suy nghó: “coù phaûi ngöôøi aây khoâng thích tu phaïm haïnh hay bò bònh trieàn mieân ñeán noãi suy nhöôïc nhö vaäy, hay ñaõ laøm aùc nghieäp ôû choã khuaát maø che giaáu neân môùi khieán ngöôøi khaùc khoâng öa nhìn”; nghó roài con ñeán hoûi roõ nguyeân do, hoï noùi laø do bò AÙi duïc böùc baùch neân môùi nhö theá. Con nghe roài suy nghó:” ngöôøi khoâng ñoaïn ñöôïc AÙi duïc neân môùi nhö vaäy, neáu ñöôïc thoûa maõn AÙi duïc thì ñaùng leõ phæ ñöôïc taêng tröôûng söùc löïc, saéc maët hoàng haøo ; nhöng thaät teá thì khoâng phaûi vaäy. Vì sao, vì con laøm quoác vöông ñöôïc töï taïi thoï höôûng naêm duïc laïc, ñaùng leõ con phaûi ñöôïc töôùng maïo thuø thaéng nhöng laïi khoâng ñöôïc, neân con bieát khoâng phaûi do thoûa maõn AÙi duïc maø ñöôïc söùc löïc vaø saéc ñeïp, nhöng ngöôøi ngu si laïi tham ñaém AÙi duïc. Coøn caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa Theá toân do tu phaïm haïnh neân caùc caên saùng saïch, saéc maët töôi nhuaän ñöôïc an laïc truï, thöôøng sôï AÙi duïc nhö Nai ôû trong röøng, cho ñeán troïn ñôøi soáng thanh baïch, thuaàn nhaát khoâng taïp, phaïm haïnh ñaày ñuû. Vì theá con khôûi taâm tín kính… nhö treân. Laïi nöõa Theá toân, con nhôù luùc con ôû treân cung ñieän xöû lyù vieäc nöôùc, coù nhieàu ngöôøi vì naêm duïc neân ñeán choã con ñeå kieän tuïng hoaëc cha meï, anh chò em, con trai, con gaùi, baïn beø… cuøng tranh luaän toát xaáu vôùi nhau, huoâng chi laø ñoái vôùi ngöôøi khaùc. Con laïi thaáy coù hai Bí-soâ tranh caõi vôùi caùc Bí-soâ khaùc ñeán noãi xaû giôùi hoaøn tuïc, nhöng hai Bí-soâ naøy ôû trong Phaät phaùp taêng baûo khoâng noùi loãi laàm, chæ töï traùch mình voâ phöôùc khoâng theå troïn ñôøi nöông ôû trong giaùo phaùp cuûa Theá toân ñeå tu phaïm haïnh, khoâng coù khuyeát phaïm. Vì theá con khôûi taâm tín kính… nhö treân. Laïi nöõa Theá toân, con thaáy coù moät haïng Sa moân, Baø-la-moân coá giöõ taâm tòch tónh tu phaïm haïnh, nhöng taùm chín thaùng sau laïi bò AÙi duïc loâi

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 8 625

keùo lieàn xaû luaät nghi laøm vieäc nhieãm oâ, töï thoï nguõ duïc laïc. Coøn caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa Theá toân tu phaïm haïnh ñaày ñuû, troïn ñôøi nöông theo lôøi Phaät daïy, khoâng coù khuyeát phaïm. Vì theá con khôûi taâm tín kính... nhö treân. Laïi nöõa Theá toân, con laø quoác chuû vôùi quyeàn löïc töï taïi, thoáng trò ñaát nöôùc coù theå gieát ngöôøi khoâng ñaùng cheát, cuõng coù theå tha cho ngöôøi ñaùng cheát ñöôïc soáng, trong nöôùc khoâng ai laø khoâng toân troïng. Nhöng khi con luaän baøn chính trò vôùi caùc ñaïi thaàn laø haøo toäc Baø-la-moân hay Saùt-ñeá-lî, tröôûng giaû; khi hoï taâu trình vaãn coù thaùi ñoä khoâng nghieâm tuùc, taâm yù kieâu maïn. Con laïi thaáy Theá toân khi thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng trôøi ngöôøi, taát caû ñeàu nhaát taâm laéng nghe khoâng coù taùn loaïn, döôùi toøa im laëng khoâng coù moät tieáng taèng haéng huoáng chi laø laøm oàn naùo. Neáu nhö trong phaùp hoäi coù ai ho ra tieáng thì ngöôøi beân caïnh kheõ noùi: "xin chôù laøm oàn, Theá toân ñang thuyeát dieäu phaùp, vò nhö maät ngoït", vò kia nghe roài lieàn im laëng. Luùc ñoù con suy nghó: "Theá toân coù oai löïc thaät khoâng theå nghó baøn, Phaät khoâng duøng dao gaäy hay hình phaït maø ñieàu phuïc ñöôïc moïi ngöôøi, taát caû ñeàu phuïng haønh theo". Vì theá con sanh taâm tín kính... nhö treân. Laïi nöõa Theá toân, con coù hai caän thaàn teân laø Tieân thoï vaø Coá cöïu, ñeàu ñöôïc con phong aáp thöôûng ban maø ñöôïc giaøu sang danh tieáng an laïc; ñoái vôùi con tuy hoï nhôù aân nhöng laïi khoâng cung kính noàng haäu nhö ñaõ ñoái vôùi Theá toân. Moät hoâm con thoáng lónh binh maõ ñi thaûo tröø phaûn taëc, con muoán thöû loøng haïi caän thaàn naøy neân ñaõ hoûi hoï: "ñoái vôùi ta vaø Phaät, khi nguû hai khaùnh day ñaàu vaø chaân veà phía ai?"; luùc ñoù hoï lieàn khen ngôïi coâng ñöùc Phaät vaø phöôùc ñieàn cuûa Phaùp Taêng roài noùi laø day ñaàu veà Phaät vaø day chaân veà vua. Con nghe roài caøng theâm kính troïng oai löïc khoâng theå nghó baøn cuûa Phaät, vì theá con khôûi taâm tín kính... nhö treân. Laïi nöõa Theá toân, con laø vua nöôùc Kieàu-taùt-la, Phaät cuõng ôû trong nöôùc Kieàu-taùt-la; con sinh trong doøng Saùt-ñeá-lî, Phaät cuõng thuoäc doøng Saùt-ñeá-lî; con nay ñaõ thoï hôn taùm möôi tuoåi, Phaät cuõng thoï hôn taùm möôi; con laø vua Saùt-ñeá-lî quaùn ñaûnh, Phaät cuõng laø Phaùp vöông voâ thöôïng nhöng so vôùi Phaät, con khoâng theå naøo saùnh ñöôïc. Vì theá con khôûi taâm tín kính... nhö treân". Luùc ñoù vua Thaéng quang ôû tröôùc Phaät noùi nhöõng ñieàu thaáy nghe vaø phaùp kyø dieäu ñaõ khieán mình khôûi taâm tín kính ñoái vôùi Phaät xong, ñaûnh leã Phaät roài ñi. Vua ñi khoâng laâu, Phaät lieàn baûo caùc Bí-soâ: "caùc thaày neân ghi nhôù nhöõng ñieàu vua ñaõ noùi, ñoù laø phaùp tuï kyø dieäu neân thoï trì ñoïc tuïng, vì sao, vì vaên vaø nghóa ñaày ñuû, töông öng vôùi chaùnh phaùp, thaønh töïu phaïm haïnh, coù theå khieán chöùng ñöôïc quaû

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 8 626

Chaùnh ñaúng giaùc, Nieát-baøn vieân minh. Vì theá caùc thaày neân sieâng naêng tu hoïc", caùc Bí-soâ nghe Phaät noùi xong, hoan hæ phuïng haønh. - Nhieáp tuïng vaên tröôøng haøng ôû treân: Luaän veà boán haïng ngöôøi, Nghó ñeán duïc, thaân gaày, Hai quan cung kính khaùc, Toân vua khoâng baèng Phaät. Sau khi vua Thaéng quang ñeán gaëp Phaät, ñaïi thaàn Tröôøng haønh suy nghó: "naêm traêm ñaïi thaàn cuûa

vua ñeàu thuaän theo Thaùi töû AÙc sanh, chæ coù mình ta laø khoâng theo neân hoï khoâng theå thaønh töïu vieäc lôùn. Nay ta neân trôû veà uûng hoä Thaùi töû AÙc sanh leân ngoâi vaø ñuoåi hai phu nhaân ra khoûi cung", nghó roài lieàn boû laïi naêm vaät cuûa vua, leân xe quay trôû veà thaønh Thaát-la-phieät. Tröôøng haønh ñeán gaëp Thaùi töû hoûi raèng: "nay Thaùi töû coù muoán leân ngoâi khoâng?", ñaùp: "ñoù chính laø ñieàu ta muoán", Tröôøng haønh lieàn cuøng caùc quan saùch laäp Thaùi töû leân ngoâi vua, ñuoåi hai phu nhaân ra khoûi cung ñeán choã vua, hai phu nhaân hoûi vua ñang ôû ñaâu, Tröôøng haønh ñaùp: "hieän vua ñang ôû trong vöôøn Thích ca Dieäu quang", hai phu nhaân nghe roài lieàn ñi boä ñeán ñoù gaëp vua. Luùc ñoù vua trôû ra khoâng thaáy Tröôøng haønh ñaâu lieàn hoûi caùc Bí-soâ, Bí-soâ ñaùp: "vua vaøo gaëp Theá toân chöa bao laâu thì Tröôøng haønh cuõng leân xe boû ñi", vua nghe roài lieàn ñi boä trôû veà, luùc ñoù Phaät cuõng ñi veà thaønh Vöông xaù. Vua ñi ñeán giöõa ñöôøng thì gaëp hai phu nhaân lieàn hoûi: "vì sao hai khanh ñi boä ñeán ñaây?", hai phu nhaân lieàn keå laïi vieäc treân, vua nghe roài lieàn baûo Thaéng man : "tröôùc ñaây khanh ñaõ höôûng aân suõng cuûa vua choàng, nay khanh neân trôû veà thoï söï phuïng döôõng cuûa vua con. Ta vaø Haønh vuõ seõ khoâng trôû veà ñoù nöõa", Thaéng man nghe roài lieàn theo ñöôøng cuõ trôû veà thaønh Thaát-la-phieät, vöøa ñi vöøa khoùc. Vua cuøng Haønh vuõ ñi höôùng veà thaønh Vöông xaù, khi gaàn tôùi thaønh thaáy coù moät khu vöôøn, vua lieàn döøng laïi noùi vôùi Haønh vuõ: "ta taïm ôû ñaây, khanh vaøo trong thaønh baùo vôùi vua Vò sanh oaùn laø coù vua Thaéng quang nöôùc Kieàu-taùt-la ñang ôû trong moät khu vöôøn ngoaøi thaønh, muoán gaëp nhaø vua", Haønh vuõ nghe roài lieàn vaøo thaønh gaëp vua Vò sanh oaùn noùi laïi lôøi vua Thaéng quang, vua Vò sanh oaùn nghe roài kinh ngaïc noùi: "vua Thaéng quang nöôùc Kieàu-taùt-la coù ñaïi oai löïc, boán binh huøng cöôøng vì sao laïi ñeán ñaây?", Haønh vuõ noùi: "nay vua khoâng coù boán binh vì Thaùi töû soaùn nghòch, chæ coù thieáp cuøng vua ñeán ñaây maø thoâi", vua nghe roài lieàn noùi: "neáu vaäy, ta seõ toân vua laøm vua nöôùc ta, ta seõ lui xuoáng laøm Thaùi töû", noùi roài lieàn trieäu taäp quaàn thaàn noùi raèng: "vua Thaéng quang laø vua cuûa nöôùc lôùn, vua quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lî nay ñaõ ñeán ñaây, chuùng ta

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 8 627

phaûi cung kính tieáp ñaõi. Caùc khanh neân cho söûa sang ñöôøng saù trong thaønh, ta seõ thoáng lónh boán binh ñích thaân nghinh ñoùn vua vaøo thaønh", quaân thaàn tuaân lònh vua cho ngöôøi ñaùnh troáng thoåi loa ra lònh daân chuùng queùt doïn saïch seõ ñöôøng saù trong thaønh nhö vöôøn Hoan hæ cuûa vua trôøi Ñeá thích. Luùc ñoù vua Thaéng quang ñaõ laâu khoâng aên, thaáy söù giaû chaäm ñeán ñoùn mình neân ra khoûi vöôøn ñeå tìm thöùc aên. Vua ñeán moät vöôøn troàng cuû La baëc, ngöôøi giöõ vöôøn laø keû phaøm phu ñöa cho vua naêm cuû, vì quaù ñoùi neân vua aên caû cuû vaø laù, aên xong khaùt nöôùc, vua ñeán beân bôø nöôùc ñeå uoáng, do uoáng nhieàu nöôùc neân taâm thaàn roái loaïn laïi nhôù tôùi Thaéng man, loaïng choaïng ñi veà phía tröôùc vaø teù ngaõ xuoáng ñaát, mieäng ngaäm ñaày ñaát neân

qua ñôøi. Khi vua Vò sanh oaùn thoáng lónh boán binh ñeán khu vöôøn nghinh ñoùn thì khoâng thaáy vua ñaâu, lieàn sai binh lính buûa ñi khaép nôi tìm kieám. Moät kî maõ ñeán vöôøn troàng cuû La baëc hoûi ngöôøi giöõ vöôøn coù thaáy moät ngöôøi nhö vaäy nhö vaäy khoâng, ngöôøi giöõ vöôøn noùi: “coù moät ngöôøi nhö theá vöøa môùi ñeán ñaây xin cuû La baëc roài ñi ñeán bôø nöôùc”. Kî maõ ñeán bôø nöôùc thì thaáy vua ñaõ cheát lieàn trôû laïi baùo vôùi vua, vua nghe baùo lieàn than: “thaûm thay, ta laïi mang theâm tieáng xaáu, tröôùc ñaây ta mang tieáng haïi cha ñoaït ngoâi, nay laïi mang tieáng haïi baïn cuûa cha”, than roài lieàn baûo caùc quan : “ñaây laø vua Thaéng quang doøng Saùt-ñeá-lî quaùn ñaûnh, gaëp nguy khoán neân baêng haø nôi ñaây, chuùng ta neân long troïng hoûa taùng vôùi ñaày ñuû nghi leã”, caùc quan tuaân lònh Vuatrang hoaøng linh xa ñeå ñöa thi theå nhaø vua ñeán trong Haøn laâm laøm leã hoûa thieâu. Sau ñoù vua Vò sanh oaùn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá toân, vua Thaéng quang ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø nay vì aên cuû La baëc, chòu khoán khoå phaûi qua ñôøi?”, Phaät noùi: “vua Thaéng quang do nghieäp ñaõ taïo neân nay phaûi thoï quaû baùo, Ñaïi vöông laéng nghe: Quaù khöù taïi moät ngoâi laøng, coù moät Baø-la-moân cöôùi vôï chöa bao laâu lieàn haï sanh moät trai, ñöùa con naøy lôùn leân phaûi khaát thöïc ñeå nuoâi soáng. Moät hoâm xin ñöôïc naêm cuû La baëc, ñöa cho meï noùi: “con ñi taém töûa, meï chôø con trôû veà laøm thöùc aên”. Thuôû ñoù, theá gian khoâng coù Phaät, chæ coù Phaät Bích chi ra ñôøi thöôøng thöông xoùt ngöôøi ngheøo khoå, thích soáng tónh laëng ñeå laøm phöôùc ñieàn cho nhaân gian. Vò naøy du haønh trong nhaân gian, thöù lôùp khaát thöïc ñeán tröôùc nhaø naøy, ngöôøi meï thaáy vò Ñoäc giaùc thaân töôùng ñoan nghieâm, caùc caên thanh tònh lieàn ñem naêm cuû La baëc cuùng döôøng. Vò naøy thoï cuùng döôøng xong lieàn ôû treân hö khoâng hieän caùc thaàn bieán: treân thaân phoùng löûa, döôùi thaân phun nöôùc… roài haï xuoáng ñaát. Thöôøng tình heã phaøm phu nhìn thaáy thaàn bieán naøy lieàn nhö caây ñaïi thoï suïp ñoå, taâm yù ñieàu phuïc hoan hæ ñaûnh leã. Sau ñoù ngöôøi con taém xong

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 8 628

trôû veà, baûo meï ñöa laïi naêm cuû La baëc, ngöôøi meï noùi laø ñaõ cuùng döôøng cho vò Phaät Bích chi roài, ngöôøi con nghe roài töùc giaän noùi ra lôøi aùc: “mong cho oâng ta aên naêm cuû aáy seõ bò roái loaïn maø cheát”. Phaät baûo Ñaïi vöông: “ngöôøi con thuôû xöa chính laø vua Thaéng quang ngaøy nay, thuôû xöa do ní lôøi aùc ñoái vôùi vò Ñoäc giaùc neân bò ñoïa vaøo ñòa nguïc chòu khoå naõo trong voâ löôïng traêm ngaøn naêm. Nghieäp baùo dö taøn phaûi traûi qua saùu laàn bò bònh roái loaïn maø cheát, ñôøi naøy laø ñôøi thöù baûy, do nghieäp baùo dö taøn neân sau khi aên cuû kia bò roái loaïn maø qua ñôøi. Ñaây laø ñôøi cuoái cuøng thoï nghieäp baùo, seõ khoâng coøn thoï nöõa. Ñaïi vöông neân bieát, heã taïo nghieäp thuaàn ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn ñen; taïo nghieäp thuaàn traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn traéng; taïo nghieäp xen taïp thì ñöôïc quaû baùo xen taïp, vì vaäy neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp xen taïp, phaûi sieâng tu taäp nghieäp traéng, chôù coù noùi lôøi aùc”, vua Vò sanh oaùn nghe Phaät daïy roài hoan hæ tín

thoï, ñaûnh leã roài ra veà. Luùc ñoù Thaùi töû AÙc sanh ñaõ leân ngoâi vua, thôøi gian sau khi vua laâm trieàu, Khoå maãu lieàn taâu vua: “tröôùc kia Ñaïi vöông ôû tröôùc quaàn thaàn ñaõ noùi lôøi raèng: “khi naøo ta leân ngoâi, ta seõ tru dieät caùc Thích töû ñeå baùo moái thuø ñaàu tieân”, vua hoûi: “coù neân thöïc hieän lôøi ta ñaõ noùi tröôùc kia hay khoâng ?”, Khoå maãu noùi: “nay Ñaïi vöông ñaõ leân ngoâi, ñuùng luùc neân thöïc hieän lôøi ñaõ noùi tröôùc kia, neáu khoâng seõ laø noùi hö doái, xin Ñaïi vöông choïn ngaøy xuaát binh”, vua nghe lôøi Khoå maãu thoáng lónh boán binh laø töôïng binh, maõ binh, xa binh vaø boä binh ra khoûi thaønh Thaát-la-phieät, höôùng veà nöôùc Kieáp-tyû-la ñeå tru dieät Thích chuûng. Luùc ñoù Phaät quaùn bieát caùc Thích töû seõ phaûi thoï nghieäp baùo, nhöng vì tình thaân neân Phaät ñeán ngoài döôùi moät goác caây nhoû, ít caønh laù ôû giöõa bieân giôùi hai nöôùc chôø ñôïi vua AÙc sanh. Vua AÙc sanh töø xa troâng thaáy Theá toân, lieàn ñeán baïch Phaät: “ñaïi ñöùc, coù nhieàu vöôøn röøng vôùi boùng maùt raäm raïp vì sao laïi boû maø ñeán ngoài döôùi goác caây ít laù, thieáu boùng maùt naøy?”, Phaät noùi: “Ñaïi vöông, khoâng coù gì maùt baèng boùng maùt cuûa thaân toäc”, vua nghe roài lieàn suy nghó: “doøng hoï Thích trong nöôùc Kieáp-tyû-la ñeàu laø thaân quyeán cuûa Phaät, Phaät vì tình thaân neân noùi lôøi naøy”, nghó roài lieàn ruùt binh trôû veà nöôùc. Sau ñoù Khoå maãu nhaéc laïi vieäc tru dieät Thích chuûng ñeán laàn thöù ba, vua AÙc sanh môùi baûo quaàn thaàn: “caùc Thích töû ôû thaønh Kieáp-tyû-la maéng ta laø con cuûa noâ tyø, ta khoâng theå queân ñöôïc ; nhöng hoï laø thaân toäc cuûa Nhö lai, Nhö lai vì tình thaân can ngaên neân ta phaûi chòu nhòn khoâng daùm laøm vieäc tru dieät, ta phaûi laøm sao traû ñöôïc moái thuø naøy”, Khoå maãu noùi: “thaàn nghe Sa moân Kieàu-ñaùp-ma töï noùi laø ly duïc, baäc ly duïc thì khoâng coøn nghó ñeán thaân quyeán; neáu nghó ñeán thaân quyeán thì khoâng phaûi laø baäc ly duïc.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 8 629

Ñaïo tuïc khaùc nhau, Ñaïi vöông neân töï quyeát”, vua AÙc sanh nghe roài lieàn quyeát ñònh tru dieät Thích chuûng. Trong luùc vua AÙc sanh chöa xuaát binh, Phaät suy nghó: “caùc Thích töû trong thaønh Kieáp-tyû-la chöa ñöôïc Kieán ñeá, neáu ñôïi ñeán khi hoï chieán ñaáu vôùi vua AÙc sanh thì khoâng coøn coù cô hoäi ñeå Kieán ñeá nöõa”, nghó roài Phaät lieàn ñi ñeán trong vöôøn Ña caên, thaønh Kieáp-tyû-la. Caùc Thích töû nghe tin Phaät ñeán trong vöôøn Ña caên lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân ; Phaät tuøy caên cô maø noùi dieäu phaùp khieán cho caùc höõu tình trong chuùng hoäi ñeàu ñöôïc lôïi ích lôùn, hoaëc chöùng quaû Döï löu, Nhaát lai, Baát lai … hoaëc gieo nhaân duyeân quaû Phaät Bích chi, hoaëc quaû Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc, laïi coù voâ löôïng chuùng sanh quy y Tam baûo, thoï trì hoïc xöù phuïng haønh theo lôøi Phaät daïy. Caùc Thích töû ñöôïc phaùp lôïi roài lieàn ñaûnh leã Theá toân roài ra veà, luùc ñoù vua AÙc sanh ñaõ thoáng lónh boán binh ñeán ñoùng quaân ôû gaàn thaønh Kieáp-tyû-la. Luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá toân, con nghe keû ngu si AÙc sanh ñaõ thoáng lónh boán binh ñeán tru dieät Thích

chuûng. Con coù theå duøng thaàn löïc dôøi binh lính aáy ñeán nôi xa khaùc, cuùi xin Theá toân chaáp thuaän, con seõ duøng thaàn löïc bieán Thaønh thaønh saét coù löôùi saét che phía treân khieán cho AÙc sanh khoâng theå naøo tru dieät ñöôïc", Phaät noùi: "ta bieát thaày coù thaàn thoâng löïc, nhöng caùc Thích töû ñaõ taïo nghieäp roài, theo thôøi gian nghieäp aáy taêng tröôûng thaàn thuïc, duyeân bieán hieän tieàn nhö boäc löu (thaùc nöôùc) khoâng theå chaûy ngöôïc laïi, quyeát ñònh phaûi chieâu laáy quaû baùo khoâng ai coù theå thoï thay", lieàn noùi keä: "Duø traûi qua traêm kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo". Phaät baûo Muïc lieân: "thaày neân bieát theá gian ñeàu do nghieäp löïc maø thoï laáy quaû baùo, do nghieäp löïc maø sanh, do nghieäp löïc maø truï ; taát caû chuùng sanh ñeàu tuøy theo nghieäp thieän aùc maø thoï laáy quaû baùo", Ñaïi Muïc-kieàn-lieân khoâng ñöôïc Phaät chaáp thuaän lieàn ñaûnh leã roài lui ra. Luùc ñoù caùc Thích töû trong thaønh Kieáp-tyû-la thaáy vua AÙc sanh ñöa ñaïi binh ñeán, lieàn thoáng lónh boán binh ra thaønh choáng ñòch. Do hoï ñeàu laø baäc Kieán ñeá neân khoâng saùt haïi, chæ duøng roi gaäy quô traùi quô phaûi ñeå ñaùnh. Hoaëc duøng cung teân baén laøm cho ñöùt daây ñai döôùi buïng voi ngöïa, hoaëc baén laøm cho rôi maõo, hoaëc baén truùng vaøo hai beân tai ... laøm cho teù ngaõ maø khoâng gieát cheát. Luùc ñoù quaân cuûa vua AÙc sanh taùn loaïn, quaân cuûa caùc Thích töû ñaéc thaéng roài lui quaân vaøo thaønh ñoùng cöûa phoøng thuû

vaø ra cheá lònh : "chuùng ta khoâng ñöôïc gieát haïi quaân cuûa vua AÙc sanh, neáu ai traùi cheá lònh thì khoâng phaûi laø doøng hoï Thích". Vua AÙc sanh thaáy vieäc naøy roài lieàn muoán ruùt quaân trôû veà, Khoå maãu taâu: "caùc Thích töû ñeàu laø baäc Kieán ñeá, ngay caû ruoài muoãi coøn khoâng gieát huoáng chi laø ngöôøi. Trong traän vöøa roài quaân cuûa ta khoâng ai bò thöông toån, hoï coøn ra cheá lònh: "chuùng ta khoâng ñöôïc gieát haïi quaân cuûa vua AÙc sanh, neáu ai traùi cheá lònh thì khoâng phaûi laø doøng hoï Thích", vua nghe taâu nhöng vaãn im laëng. Luùc ñoù coù moät Thích töû teân laø Thieåm baø ôû ngoaøi thaønh coi veà noâng nghieäp, nghe tin vua AÙc sanh thoáng lónh boán binh ñeán tru dieät Thích chuûng, do khoâng nghe cheá lònh cuûa caùc Thích töû vaø chöa Kieán ñeá neân daãn quaân ñeán ñaùnh uùp quaân cuûa vua AÙc sanh. Hai beân giao chieán, quaân cuûa Thieåm baø thua traän, bò quaân cuûa vua AÙc sanh taøn saùt gaàn heát. Vua AÙc sanh noùi vôùi Khoå maãu: "vöøa roài ngöôi noùi caùc Thích töû ñeàu laø baäc Kieán ñeá, ngay caû ruoài muoãi coøn khoâng gieát huoáng chi laø ngöôøi; nay Thieåm baø daãn quaân ñeán ñaùnh, gieát haïi quaân ta cuõng nhieàu. Neáu caùc Thích töû daãn binh ñeán ñaùnh thì thaät khoù ñoái phoù, chuùng ta neân quay binh trôû veà", Khoå maãu noùi: "Thieåm baø ôû ngoaøi thaønh, voán chöa vaøo trong thaønh Kieáp-tyû-la neân khoâng bieát cheá lònh, neân môùi daãn binh ñeán ñaùnh, xin Ñaïi vöông chôù lo". Luùc ñoù Thieåm baø muoán vaøo thaønh neán ñeán keâu cöûa, ngöôøi giöõ cöûa hoûi laø ai, ñaùp laø Thieåm baø, trong thaønh sai söù ra noùi raèng: "töø nay veà sau oâng khoâng coøn thuoäc hoï Thích ca, muoán ñi ñaâu tuøy yù vì oâng ñaõ phaïm cheá lònh neân khoâng

theå cho oâng vaøo thaønh", hoûi laø cheá lònh gì, ñaùp: "caùc Thích töû ñaõ ra cheá lònh: "chuùng ta khoâng ñöôïc gieát haïi quaân cuûa vua AÙc sanh, neáu ai traùi cheá lònh thì khoâng phaûi laø doøng hoï Thích", Thieåm baø noùi: "toâi khoâng nghe bieát, xin haõy dung thöù", tuy Thieåm baø khaån caàu nhöng caùc Thích töû vaãn khoâng cho vaøo thaønh, Thieåm baø noùi: "neáu khoâng cho vaøo thì haõy ñöa quyeán thuoäc cuûa toâi ra". Sau khi ñoaøn tuï vôùi caùc quyeán thuoäc, Thieåm baø ñeán gaëp Theá toân ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: "caùc Thích töû ôû trong thaønh ñuoåi con, xin Phaät töø bi ban cho con vaät kyû nieäm ñeå con thöôøng cuùng döôøng", Phaät thöông xoùt lieàn ñöa toùc vaø moùng tay cho Thieåm baø, Thieåm baø caàm laáy toùc vaø moùng tay cuûa Nhö lai roài ñi ñeán nöôùc baø cuï traø. Luùc ñoù daân chuùng nöôùc naøy nghe coù Thích töû haøo toäc teân laø Thieåm baø ñeán muoán laøm chuû neân cuøng baøn vôùi nhau coù neân theo hay khoâng neân theo. Thieåm baø thaáy daân chuùng tuï taäp döôùi nuùi baøn tính lieàn ñeå tuøy tuøng ôû moät choã khuaát, töï mình giaû laøm söù giaû ñöa thö, giaáu con dao trong ngöôøi roài ñi ñeán choã hoï noùi raèng: "caùc vò neân bieát Thích töû Thieåm baø coù theá löïc lôùn vaø coù söùc maïnh raát khoù choáng laïi, sai toâi mang thö ñeán. Xin haõy ngoài cuøng ñoïc

thö", moïi ngöôøi noùi: "nôi ñaây khoâng coù gheá ngoài thì ngoài vaøo ñaâu?", Thieåm baø ruùt dao ra chaët taûng ñaù thaønh töøng mieáng roài môøi moïi ngöôøi ngoài, moïi ngöôøi thaáy roài lieàn khen laø hy höõu roài hoûi: "baäc tröôïng phu nhö oâng coù taát caû bao nhieâu ngöôøi?", ñaùp: "toâi laø ngöôøi ñöa thö ñaâu coù gì ñaùng noùi, nhöõng ngöôøi khaùc coøn hôn toâi gaáp boäi", moïi ngöôøi nghe roài lieàn kinh sôï noùi vôùi nhau: "söù giaû coøn nhö vaäy huoáng chi laø Thieåm baø, toát hôn heát laø laäp oâng ta leân laøm vua". Sau khi ñoïc thö xong, hoï vieát thö phuùc ñaùp roài noùi vôùi söù giaû: "chuùng toâi mong Ñaïi vöông giaù laâm sôùm". Thieåm baø töø giaõ roài trôû laïi choã caùc quyeán thuoäc, chænh ñoán tuøy tuøng roài ñi vaøo nöôùc Baø cuï traø. Daân chuùng giaø treû ñeàu vui möøng nghinh ñoùn vaø choïn ngaøy laønh laäp leân laøm vua, laáy hieäu nöôùc laø Thieåm baø quoác. Sau khi leân ngoâi, Thieåm baø cho xaây moät ngoâi thaùp thôø toùc vaø moùng tay cuûa Nhö lai goïi laø thaùp Thieåm baø. Ngöôøi vôï cuûa Thieåm baø voán khoâng tin Phaät, nay cho xaây mieáu thaàn thôø cuùng maõi cho ñeán nay.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.